

SONS

TERRÀNIA

ROMANCERS DEL
KURDISTAN

ADOLFO OSTA
LES CANÇONS
DELS PORTS

GUIA FESTIVALS
FOLK D'ESTIU

GEOGRAFIA
DE LA

Rumba Catalana

LA RUTA DELS
GITANOS

ABSTRACT
CASTELLANO
ENGLISH
FRANÇAIS
ITALIANO

Ai Ai Ai

HEREUS DEL GATO

JULIOL-AGOST 2008 SONS 5 + DVD + TRADIFOLK / 4 €

12/13

LA RUMBA DE L'AI AI AI

HAN TORNAT. SET ANYS DESPRÉS DE LA SEVA DISSOLUCIÓ, EL GRUP MÉS REPRESENTATIU DE LA RUMBA CATALANA DELS NORANTA, AI AI AI, ES VA REUNIR PER EDITAR UN RECOMPILATORI, *LES MILLORS CANÇONS DEL MIL·LENI PASSAT* (VENTILADOR MUSIC, 2007), I INICIAR LA GIRA *MAQUINOLANDERA TOUR*, QUE EL 13 DE JUNY PASSAT ELS VA DUR A LA CLOENDA DEL XXI FESTIVAL TRADICIONARIUS DE BARCELONA. AQUESTA TARDOR PUBLIQUEN L'ÀLBUM DEL SEU RETORN AMB REPERTORI NOU DE TRINCA.

TEXT: FERRAN RIERA / FOTOS: JUAN MIGUEL MORALES

David Torras (guitarra i veu) és l'amfitrió, al seu àtic de Gràcia, però entre una cosa i l'altra no pot parar gaire atenció a l'entrevista. Serà, doncs, un dels fundadors del grup, Pep Lladó (teclats i producció), qui contestarà les primeres preguntes, tot esperant que arribin Jordi Gas (baix i veu, que substitueix Miquel Górriz) i l'altre membre fundador, Rafalito Salazar (guitarra i veu). I la veritat és que quan arriben, la conversa esdevé un batibull d'opinions sobre tota mena de temes que no ajuda a clarificar gaire la cosa. Vam preguntar fins a tres cops per les causes de l'endèmica irregularitat i inestabilitat de les formacions rumberes amb gitanos i no va ser possible obtenir una resposta plausible.

SONS: En primer lloc, fem un repàs de la història del grup.

PEP LLADÓ: Ai Ai Ai vam començar el 1991. En Rafalito i jo ja havíem tocat amb el Gato Pérez. Quan va morir, el 1990, vam voler continuar amb la música en directe i ens vam plantejar de muntar un grup en la mateixa línia del Gato, i que cantés rumba en català. Havíem coincidit alguna vegada amb Sopa de Cabra, i coneixíem la feina dels Lax'n'Busto. També hi havia el record de l'Orquestra Mirasol. Vam veure que hi havia un públic receptiu cap a la música en català. Volíem ser la Mirasol dels noranta: aquesta va ser la primera idea.

Qui éreu, llavors? P.LL: En Rafalito Salazar i jo. Ens feia falta un cantant, el buscàvem i vam trobar l'Antoni Carbonell 'Sicus', que llavors tenia 16 anys.

DAVID TORRAS: Un paio i dos gitanos.

En aquella primera etapa vam gravar quatre discos. **P.LL:** El primer va ser *Això brama* (BMG-Ariola, 1992), produït per José Luis de Carlos, que havia treballat amb Las Grecas. Tot va anar molt ràpid. Li vam enviar la maqueta i al cap d'un mes ja estava fet. Llavors, a en Sicus li va passar una cosa molt humana: passar de l'entorn familiar a treballar amb una multinacional va ser un caos que li va costar de pair. És lògic. Va plegar del grup i hi va entrar Miquel Górriz. Llavors vam passar a ser dos païos i un gitano. Així vam fer els altres tres discos: *Neguits, angúnies i forats* (DiscMedi, 1994), *El temps de Sefalina Kaolín* (AZ Records, 1996) i *Esperit de vi* (AZ Records, 1998).

"ACTUALMENT
VIVIM UNA
DE LES MILLORS
ÈPOQUES
DE LA RUMBA"

RUMBA
RETRAT DE
FAMÍLIA

Va ser una etapa molt prolífica. P.L.: És l'etapa més llarga que ha viscut Ai Ai Ai. Vam fer molts bolos. Vam obtenir certs reconeixements, però no gaires. Vam veure com *Sopa de Cabra*, *Lax'n'Busto*, *Sangtraït* o *Sau* vivien una explosió, però nosaltres no hi vam ser cridats. El nostre va ser un èxit molt més discret. La cosa es va anar desgastant, i el 2000 ho vam deixar estar.

D.T: En *Jordi Gas* i jo havíem tocat el baix amb Ai Ai Ai en èpoques diferents. Quan va marxar en Jordi hi vaig entrar jo. I ara tots dos tornem a ser al grup, amb funcions diferents.

Com ha anat el procés de la refundació? P.L.L: El febrer del 2007 el pare d'en *Rafalito* ens va reunir al seu fill, al *Miquel Górriz* i a mi sense avisar prèviament de les seves intencions. Ens va fer un discurs i ens va convèncer que hi tornéssim. Ens vam plantejar de no fer un grup com el que teníem, amb set o vuit músics a l'escenari, i en lloc d'això fer servir ordinadors i electrònica, amb una formació petita. Vam veure la necessitat d'incorporar-hi una quarta persona, en *David*, amb qui ja ens coneixíem. Ens van proposar de reaparèixer a *Vic* i a la *Mercè*. En *Miquel*, que és actor, anava molt atabalat amb el tema del teatre. Tenia molts compromisos. De seguida vam veure que una persona que podia cobrir la seva plaça era *Jordi Gas*, l'altre antic baixista del grup, que ja havia tocat amb *Sau*, *Jarabe de Palo* i *Pep Sala*. Vam treure *Les millors cançons del mil·lenni passat* i ara ja estem preparant el nou disc per aquest setembre.

Parleu-nos d'aquest recopilatori. P.L.L: És la targeta de presentació de la nostra reaparició. Ens vam tornar a escoltar les cançons. Ens continuaven agradant, i volíem que tornessin al mercat. Els quatre discos havien sortit en CD, però estan descatalogats, no es van reeditar. En vam agafar el milloret i vam fer un disc que representés la trajectòria del grup. I apuntant cap al futur vam fer el tema "Maquinolander", per demostrar que volíem evolucionar i no fer només una operació nostàlgica.

[Apareix *Jordi Gas*] JORDI GAS: "Maquinolander" i la nova versió de "Sota la palmera" estan gravats amb el so que pots trobar als nous directes d'Ai Ai Ai. "Maquinolander" és el nom que hem donat a les bases electròniques, a la màquina. El que no toquem en directe és la 'maquinolander'. El *Gato Pérez* li deia el 'Mariano'. En aquella època la gent ho percebia com a playback. La gent no sap com és de difícil tocar sobre unes bases.

Com serà el nou disc que sortirà aquesta tardor? P.L.L: No ens volem quedar en el so de fa deu anys. Hem d'evolucionar. Tots hem fet moltes coses en aquest temps. Ens agradaria abocar-ho tot al nou disc. Que la maduració que hem experimentat hi quedi reflectida. Ai Ai Ai, però, sempre serà un grup de rumba, encara que faci *muñeiras*. Venim de la rumba. Ai Ai Ai surt de l'equilibri entre en *Rafalito*, que aposta per la rumba més ortodoxa, i els païos, que tirem cap a altres bandes. La cosa sempre ha anat per aquí.

[I ara s'hi incorpora *Rafalito Salazar*] RAFALITO SALAZAR: Sóc l'únic gitano que hi ha a la formació. Cadascú fa la seva feina. Sóc el 'relacions públiques', em toca presentar. I faig el que sé fer, el cop del ventilador. Jo sóc la rumba. Per cert, ara vivim una de les millors èpoques de la rumba.

Amb l'arribada d'en *Rafalito* ja tenim tot el grup, però malauradament les seves declaracions obren l'ampolla de la polèmica, i tots quatre comencen a parlar alhora sobre la situació actual de la rumba. Esmenten molts noms: *Sabor de Gràcia*, *La Troba Kung-Fú*, *Ojos de Brujo*, *Dijous Paella*, *Dusminguet*, *Estopa*, *Gertrudis*, *Koskilleo*... També hi ha pros i contres a l'entorn del 'flamenquillo' i el 'neocalorisme', el mestissatge i l'anomenant 'so Barcelona'. Nosaltres ens quedem amb les quatre últimes sentències:

**"NO ENS VOLEM
QUEDAR EN EL SO
DE FA DEU ANYS,
PERÒ AI AI AI
SEMPRE SERÀ UN
GRUP DE RUMBA,
ENCARA QUE
FEM MUÑEIRAS"**

D.T: S'han buscat noms nous quan ja n'existia un de propi. El Gato Pérez ja feia mestissatge a partir de la rumba.

R.S: Com més siguem, millor per la rumba, en general.

J.G: No cal ventilador. La rumba és un concepte, una manera d'expressar música, una manera de viure.

PLL: A l'etapa anterior pensàvem que podíem ser el vessant rumber del moviment del rock en català. Ara, l'escenari és un altre. Ens sentim més acompanyats.

Els deixem en plena discussió i marxem cap a casa per escoltar un cop més el seu gran tema d'aires 'rubenbladesians', "Tot això eren vinyes", i si ens queden forces, el filofunky "It's So Hard To Be a Catalan" i el garrotín lleidatà "Carrer Cavallers", per acabar amb el clàssic de Raimon "Jo vinc d'un silenci". Són, en definitiva, quatre maneres d'acostar-se a la rumba des d'una perspectiva ben catalana, i amb molta, moltíssima qualitat.

**"S'HAN BUSCAT
NOMS NOUS
QUAN JA N'EXISTIA
UN DE PROPI:
EL GATO PÉREZ JA
FEIA MESTISSATGE
AMB LA RUMBA"**

RUMBA
RETRAT DE
FAMÍLIA